

Defnyddio Dŵr yn Effeithlon – Arbed Dŵr

Mae Dŵr Cymru'n glanhau dros 800 miliwn litr o ddŵr y dydd ac yn ei anfon trwy bibellau i'n cartrefi i ni gael ei ddefnyddio. Mae angen llawer o ynni i bwmpio dŵr i gartrefi pobl a gall hyn wneud drwg i'r amgylchedd. Cofiwch y gallwch helpu i arbed dŵr mewn llawer o ffyrdd: mynd i'r gawod ac nid i'r bath, defnyddio can dŵr yn lle pibell ddŵr i roi dŵr i blanhigion a CHAU TAPIAU SY'N DIFERU!

Mae gofawlwr yr ysgol yn flin/grac am fod pobl yn gadael tapiau i ddiferu yn yr ysgol a'i fod ef yn gorfod ei cau. Mesurodd faint o ddŵr oedd yn cael ei golli, mewn mililitrau, mewn un funud, mewn gwahanol fannau. Dyma a nododd.

Lleoliad	Problem	ml y funud
Ystafell staff	Y peiriant dŵr poeth yn gollwng ychydig.	35
	1 tap dŵr oer yn diferu.	20
Ffreutur	1 tap dŵr oer yn llifo'n araf.	60
	1 tap dŵr poeth yn rhedeg.	600
Toiledau'r merched bach	1 tap dŵr oer yn rhedeg.	500
	2 dap dŵr oer yn diferu.	35 yr un
Toiledau'r bechgyn bach	2 dap dŵr oer wedi'u cau.	0
	2 dap dŵr oer yn diferu.	20 yr un
Toiledau merched yr adran iau	Y tapiau dŵr oer i gyd wedi'u cau.	0
	1 tap dŵr poeth wedi'i adael i redeg.	300
Toiledau bechgyn yr adran iau	1 tap dŵr oer yn diferu'n araf.	15
	3 thap yn gollwng.	25 yr un

Defnyddiwch yr wybodaeth isod i gyfrif sawl litr o ddŵr y byddai'r ysgol yn eu gwastraffu mewn blwyddyn. Her – Ceisiwch wneud y symiau $\times 60$ a $\div 1000$ heb gyfrifiannell.

ml mewn 1 funud		ml
ml mewn 1 awr	$\times 60$	
Troi i litrau	$\div 1000$	
Litrau mewn 1 diwrnod	$\times 24$	
Litrau mewn 1 wythnos	$\times 7$	
Litrau mewn 1 flwyddyn	$\times 52$	

Ystafell staff	_____ litrau	Ffreutur	_____ litrau
Toiledau'r merched bach	_____ litrau	Toiledau'r bechgyn bach	_____ litrau
Toiledau merched yr adran iau	_____ litrau	Toiledau bechgyn yr adran iau	_____ litrau
Y cyfanswm fyddai'n cael ei wastraffu, mewn litrau (wedi'i dalgrynnu i'r rhif cyfan agosaf)		_____ litrau	